

STORTINGET

Representantforslag 258 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Kristian August Eilertsen, Julia Brännström Nordtug,
Stig Atle Abrahamsen og Anne Grethe Hauan

Dokument 8:258 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kristian August Eilertsen, Julia Brännström Nordtug, Stig Atle Abrahamsen og Anne Grethe Hauan om å redusere ventetider for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat

Til Stortinget

Bakgrunn

Regjeringen har innført en høreapparatgaranti, der eldre som trenger det, skal få tilgang til høreapparat innen fire måneder. Regjeringen peker selv på at dette vil kreve flere fagfolk, bedre oppgavedeling, mer fleksible pasientforløp og endringer i et regelverk som i dag oppleves som rigid.

Samtidig er situasjonen i hørselsomsorgen alvorlig. Ventetidene for utredning og tilpasning av høreapparat er i dag uakseptabelt lange. I flere deler av landet må pasienter vente opptil to år før de får høreapparat, til tross for at nedsatt hørsel er en av de vanligste permanente funksjonsnedsettelsene i befolkningen.

I svar på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud i mars 2025 uttalte helse- og omsorgsministeren at det i alle helseregioner er stor pågang innen øre-nese-hals-feltet (ØNH), og at mange pasienter er henvist for høreapparattilpasning (Dokument nr. 15:1435 (2024–2025)).

Forslagsstillerne mener at ventetider på opptil to år for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat ikke er akseptabelt.

Mangel på audiografer og strukturelle flaskehalser

En sentral årsak til de lange ventetidene er mangelen på audiografer i klinisk arbeid. Det er i dag utdannet om lag 800 audiografer i Norge, men bare rundt halvparten arbeider klinisk med utredning og tilpasning av høreapparat. Audiografforbundet har pekt på flere årsaker til dette, blant annet: manglende stillinger der folk ønsker å bo; fravær av kommunale audiografstillinger, i motsetning til for eksempel fysioterapeuter og ergoterapeuter; manglende refusjonsrett, som gjør det vanskelig å etablere privat praksis; og høyt arbeidspress, dårlige arbeidsforhold og lav lønn.

I dag er audiografer i stor grad avhengig av spesialisthelsetjenesten, selv i tilfeller der pasientene er ferdig medisinsk utredet og kun har behov for tilpasning eller justering av høreapparat. Dette skaper unødvendige flaskehalser, øker ventetidene og binder opp spesialistressurser.

Tidligere politisk enighet om behovet for endring

Spørsmålet om refusjonsrett for audiografer og bedre bruk av deres kompetanse er ikke nytt. Allerede i Innst. 40 S (2015–2016) om fremtidens primærhelsetjeneste pekte et bredt flertall i helse- og omsorgskomiteen på at hørselstap er svært utbredt og ofte underprioritert. Samtidig ble det også påpekt at tidlig hørselutredning er et viktig forebyggende tiltak. Det er også et faktum at eldre med hørselstap har økt risiko for demens. Samtidig sendes mange pasienter uten behov for videre medisinsk utredning unødvendig via spesialisthelsetjenesten.

Audiografer kan avlaste ØNH-spesialistene og bidra til kortere ventetider

Forslagsstillerne mener at regjeringens varslede høreapparatgaranti ikke vil kunne gjennomføres i praksis uten strukturelle endringer i hørselsomsorgen. Økt utdanningskapasitet alene er ikke tilstrekkelig, særlig når det allerede finnes mange utdannede audiografer som ikke arbeider klinisk.

For å redusere ventetidene, sikre bedre tilgjengelighet og gi pasientene raskere hjelp må audiografer i større grad kunne brukes direkte, særlig for pasienter som er ferdig medisinsk avklart. Dette forutsetter endringer i regelverket, herunder vurdering av refusjonsrett og en tydeligere rolle for kommunene.

Å endre regelverket slik at pasienter kan få refundert utgifter til tilpasning og justering av høreapparat hos audiograf, er et konkret og enkelt tiltak for å kunne oppnå en betydelig reduksjon i ventetidene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om endringer i regelverket som gir audiografer refusjonsrett for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat for medisinsk avklarte pasienter.
2. Stortinget ber regjeringen legge til rette for at audiografer i større grad kan inngå i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.
3. Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter som tidligere er utredet for hørselstap, kan henvises direkte fra fastlege til audiograf, uten unødvendig bruk av spesialisthelsetjenesten.

26. mars 2026

Kristian August Eilertsen

Julia Brännström Nordtug

Stig Atle Abrahamsen

Anne Grethe Hauan

